

Kystvandråd for den centrale del af Limfjorden, delområde 157 og 158

Referat fra 4. møde i Kystvandrådet for den centrale del af Limfjorden, 21. maj 2026, kl. 17-20:30

Mødet blev holdt på Viborg Rådhus, Prinsens Alle 5, 8800 Viborg, mødelokale M5 (5. sal)

Mødeleder: Peter Sig Kristensen fra sekretariatet (Viborg Kommune)

Referent: Anders H. Andersen fra sekretariatet (Viborg Kommune)

Mødedeltagere:

Kystvandrådet:

- Jakob Gade, Landboforeningen Midtjylland
- Lars Kristensen, Fjordland
- Carl Christian Pedersen, Agillix
- Anders Ahrenfeldt, Dansk Skovforening
- Henrik Nielsen, Foreningen Muslingeerhvervet
- Anne-Mette S. Langvad, Klimafonden Skive
- Claus Bo Andreassen, LAG Skive – Viborg
- Hans Kurt Tougaard, Fjordklyngen
- Poul Blicher Andersen, Dansk Ornitologisk Forening
- Anders Poulsen, Jægerrådene i Skive og Viborg
- Aage Grunderup, Limfjordssammenslutningen
- Claus Skodborg Nielsen, Hjarbæk Sjøgtelaug
- Henrik Ravn, Danmarks Sportsfiskerforbund
- Rasmus Wittrup, Danske Akvakultur
- Gorm Wæhrens, Danmarks Naturfredningsforening

Der var afbud fra:

- Ivan Drejer, Skive Vand (ingen suppleant)
- Jens Kofoed, Limfjordens Sejlsport (fremmødt suppleant var Claus Skodborg Nielsen, som også repræsenterer Hjarbæk Sjøgtelaug)
- Peter N. R. Madsen, Friluftsrådet Limfjord Syd (fremmødt suppleant var Erik Kolding)
- Hans-Kurt Tougaard, Fjordklyngen (fremmødt suppleant var Kurt Johansen)

Deltagende observatører:

- Lars Mogensen, fmd., Viborg Kommunes Klima-, Miljø-, og Naturudvalg
- Henrik Dalgaard Christensen, fmd., Limfjordsrådet

Sekretariatet:

- Peter Sig Kristensen, Viborg Kommune
- Anders Gade, Viborg Kommune
- Anders H. Andersen, Viborg Kommune
- Daniel Lindvig, Viborg Kommune
- Torben Bramming Jørgensen, Limfjordsrådets sekretariat

1. **Velkomst v. Daniel Lindvig, Afdelingsleder, Natur og Vand, Viborg Kommune (kl. 17:00)**

Daniel Lindvig bød velkommen og udtrykte ønske om et godt møde.

Siden sidste møde den 12. marts, har der været folketingsvalg i slutningen af marts. Selv om det er ved at være længe siden, er der stadig ikke kommet en ny regering på plads. Og det giver udfordringer med fremdriften flere steder.

Ved mødet i dag er det især vigtigt at få truffet en beslutning vedr. pkt. 9 på dagsordenen vedr. Kystvandrådets alternative indsatsprogram for kvælstofindsatsen i vandområdeplanerne. Baggrundsgruppen har nikket til sekretariatets oplæg.

På mødet i dag har vi også en drøftelse om status for Kystvandrådets arbejde efter de første fire møder (en slags temperaturmåling).

Og endelig har vi også et punkt på dagsordenen om borgerinddragelse, da der var flere bemærkninger om emnet på mødet i marts.

2. **Godkendelse af dagsorden v. sekretariatet (kl. 17:10)**

Peter Sig Kristensen gennemgik den udsendte dagsorden, som blev godkendt uden bemærkninger. Det blev aftalt at bytte rundt på pkt. 7 og 10, så sidstnævnte punkt blev afviklet inden aftensmaden.

3. **Opfølgning på sidste møde v. sekretariatet (kl. 17:15)**

På baggrund af input fra rådsmedlemmerne ved kystvandrådsmødet i marts er borgerinddragelse i omlægningsprojekter på dagsorden til nærværende møde (pkt. 10).

Status for ansøgninger til forsøgsprojektordningen er, at SGAV har meddelt tilsagn til det ansøgte projekt om kvælstofforsinkelse. SGAV meddelte afslag på de tre øvrige indsendte ansøgninger (Kortlægning af punktkildeudledninger fra industri i det åbne land, Kortlægning og vurdering af store grundvandsindvindinger og Anvendelse af urea til glatførebekæmpelse). Der arbejdes ikke videre med de projekter, der modtog afslag.

Før dagens møder er der afholdt et møde i den faglige baggrundsgruppe den 30. april 2026. Her var der opbakning til at indstille det udarbejdede materiale vedr. alternativt indsatsforslag til behandling i Kystvandrådet.

Status for igangværende større tværgående projekter (signatur- og helhedsprojekter) i vores område er:

- Signaturprojekt Tastum Sø afventer en ny regering forude igangsætning af den videre proces.
- Helhedsplan Simsted Å – her er dambrugsopkøb gennemført og tilknyttede elementer er under planlægning.
- Helhedsplan Karup Å – her er Naturstyrelsen Søhøjlandet og de berørte kommuner i gang med at få projektorganisering mv. på plads. Herefter er der indledende sonderinger vedr. opkøb af dambrug i Karup Å-systemet.

4. **Hvad er status efter de første fire kystvandrådsmøder (kl. 17:25)**

Der var ingen bemærkninger til afvikling af kystvandrådsmøder og de emner, der er behandlet ved møderne.

Der var to overordnede kritikpunkter, som blev tilkendegivet fra flere i kystvandrådet. Det første punkt var, at der mangles tilbagemeldinger på de anbefalinger og initiativer, som er foreslået af det gamle kystvandråd. I tilknytning hertil mangler der fokus på hvordan kystvandrådets arbejde kan bruges lokalt.

Det andet punkt vedrører implementering af omlægningsplanene. Det går for langsomt med at fremme indsatsen og det er svært at få overblik over projekternes effekter og stade. Henrik Ravn, Danmarks Sportsfiskerforbund var bekymret for, om 2027-målet nås og efterspurgte bedre materiale end de oversigter, som fremgår af MARS-databasen, kommunale hjemmesider m.v.

Til næste kystvandrådsmøde laver sekretariatet en status i forhold til det første kritikpunkt.

Vedrørende det andet punkt tilkendegav sekretariatet at det er velkendt, at fremdriften i projekterne er udfordret af flaskehalsproblemer og andre barrierer. Det arbejdes der på at løse. Ang. et samlet overblik er det den Lokale Trepert Limfjorden, der varetager opgaven. Det blev aftalt, at sekretariatet fremlægger en oversigt, som giver opdateret status på fremdrift, ud fra Trepertens materiale ved næste kystvandrådsmøde.

5. Status for igangværende projekter v. sekretariatet (kl. 17:35) (orientering)

Anders H. Andersen gav en kort aktuel status for de tre nedenfor nævnte projekter. Alle projekter er i gang. Der er endnu ingen resultater som kan præsenteres. Det forventes, at foreløbige resultater for de to førstnævnte projekter er på dagsorden på første kystvandrådsmøde efter sommerferien.

- a. Analyse vedr. reetablering af naturlige vandstandsvariationer i Hjarbæk Fjord
- b. Måling af vand- og næringsstoftransport og hot spot analyse i deloplande (forsøgsprojekt)
- c. Vurdering af kvælstofretention i Himmerland og Thy (forsøgsprojekt)

6. Status for arbejdet med omlægningsplaner mv. i Lokal Trepert Limfjorden v. sekretariatet (kl.17:40) (orientering)

Peter Sig Kristensen gav en orientering. Indtil videre er der i 2026 afholdt to møder i Lokal Trepert Limfjorden. Hovedopgaven er at sikre fremdrift i arbejdet med at få udpegningerne i omlægningsplanen omsat til konkrete projekter.

7. Program for temadagen den 11. juni 2026 v. sekretariatet (kl. 17:50) (orientering)

Anders H. Andersen præsenterede programmet for temadagen. Sekretariatet har sammensat et spændende program, der er vedlagt som bilag 2. De sidste detaljer mangler lige at komme på plads inden det endelige program udsendes. Og det har været nødvendigt, at et enkelt indlæg (vedr. miljøtilstand og presfaktorer) foregår online.

8. Aftensmad (18:00) – Kaffe og kage indtages under pkt. 9.

9. Forslag til alternativt indsatsforslag for den centrale Limfjord (kl. 18:45) (til beslutning)

Indledningsvist gennemgik Anders H. Andersen (AHA) det overordnede grundlag for opgaven og hvordan opgaven er grebet an. Grundlag mv., samt bemærkninger der skal indsendes til SGAV sammen med indsatsforslaget, fremgår af det udkast til følgebrev, der er udsendt sammen med dagsorden.

Lige som i 2023 er mulige indsatser analyseret og fastlagt for følgende kategorier:

- Fosfor fra punktkilder (renseanlæg, industri, spredt bebyggelse, regnbetingede udløb (RBU) og akvakultur/dambrug)
- Fosfor fra opland (randzoner, brinkbeplantning etc.)
- Kvælstof fra punktkilder (renseanlæg, industri, spredt bebyggelse, regnbetingede udløb (RBU) og akvakultur/dambrug)
- Kvælstof fra opland (vådområder, lavbundsprojekter, anden udtagning, markregulering etc.)
- Marine virkemidler
- Tidsforsinkelse (sofaeffekt)

AHA sluttede af med en overordnet gennemgang af de bemærkninger, der var foreslået i følgebrevet.

Herefter gennemgik Anders Gade baggrund for data, baseline-effekter mv. samt de tre forslag (scenarier) der er udarbejdet.

Bagefter var der en længere drøftelse i rådet, hvor bl.a. græsprotein og marine virkemidler fyldte. I forhold til det udarbejdede forslag var der desuden et ønske om at inddrage og tydeliggøre de anbefalinger det gamle kystvandråd kom med i 2023.

Slutteligt blev det besluttet, at kystvandrådet anbefaler scenarie 3. Samtidig opfordres SGAV til at se alle tre scenarier som konkrete eksempler på målopfyldelse, som udtrykker forskellige principper for, hvordan målopfyldelse tænkes opnået af kystvandrådet.

Det blev desuden besluttet, at sekretariatet tilretter følgebrevet så det står mere klart, at materialet fra 2023 udgør grundlaget for det nye kystvandråds arbejde og at anbefalingerne fra 2023 også indgår i det nye indsatsforslag. Konkret blev det besluttet at tilrette afsnittet om marine virkemidler med anbefalingen fra 2023. Endelig blev det besluttet at uddybe afsnittet om græsproteinanlæg.

Det tilrettede følgebrev udsendes til Kystvandrådet i en ultrakort form for høring i slutningen af uge 22. Sekretariatet vil så indsende materialet til SGAV mandag den 1. juni 2026. Hvis der er kystvandrådsmedlemmer, som tilkendegiver, at de ikke kan tilslutte sig, det tilrettede følgebrev, vil sekretariatet meddele SGAV, at der ikke kunne opnås enighed i kystvandrådet om et alternativt indsatsforslag.

10. Evt. temamøde i efteråret 2026 om inddragelse (kl. 20:00) (drøftelse og evt. beslutning)

Peter Sig Kristensen gav et indledende oplæg til en drøftelse. PSK stillede en række spørgsmål:

Er det en opgave for kystvandrådet?

Hvad skal rammerne være?

Og hvornår i processen skal (borger)inddragelsen i gang?

Og omfatter processen lokalområdet, lodsejere eller foreninger?

Efterfølgende var der en god drøftelse.

I den proces som kører i omlægningsprojekterne (som omfatter en forundersøgelse og en gennemførelse) inddrages berørte lodsejere. Lokalområdet og foreninger m.fl. inddrages ikke. Og der kan pt. ikke afsættes projektmidler til at udvide inddragelsen.

I større projekter (f.eks. signaturprojekter) er der afsat projektmidler til inddragelse.

Det blev aftalt at sætte et punkt på et kommende kystvandrådsmøde med en ekstern oplægsholder om, hvordan inddragelse foregår i signaturprojekterne.

11. Forslag til andre emner som kystvandrådet kan behandle 2026 - 2027 (kl. 20:10) (drøftelse og evt. beslutning)

Anders H. Andersen gav en indledende orientering. I efteråret 2026 skal kystvandrådet især arbejde med igangværende projekter og ansøgninger om forsøgsprojekter 2027. Og jævnfør punkt 10 kommer der også et indlæg om borgerinddragelse.

Da den afsatte mødetid var gået, var der ikke tid til at drøfte andre emner. Hvis rådsmedlemmer har forslag til andre emner som kan behandles i rådet, kan forslag sendes til sekretariatet.

12. Kystvandrådsmøder i resten af 2026 (kl. 20:20) (orientering)

Anders H. Andersen præsenterede mødeplanen for efteråret 2026. Møderne afholdes således:

Møde 5 – Torsdag den 10. september 2026, kl. 17:00 – 20:30

Møde 6 – Torsdag den 3. december 2026, kl. 17:00 – 20:30

Sekretariatet udsender kalenderinvitationer snarest.

13. Eventuelt (kl. 20:25)

På sidste kystvandrådsmøde i marts 2026 præsenterede Henrik Ravn, Danmarks Sportsfiskerforbund en accelerationsplan, som supplement til omlægningsplanerne. HR savnede en tilbagemelding fra sekretariat på indlægget. Sekretariatet kommer med en tilbagemelding til HR inden næste kystvandrådsmøde.

Anne-Mette S. Langvad, Klimafonden Skive (AMSL) vil gerne komme med et indlæg ved næste kystvandrådsmøde om et Levende Fjord-projekt, der arbejdes med i Klimafonden. Sekretariatet aftaler nærmere med AMSL forud for næste kystvandrådsmøde.

14. Tak for i aften (kl. 20:30)

Nærværende møde var sidste møde inden en længere sommerpause. Alle ønskes en god sommer. Som nævnt er næste kystvandrådsmøde den 10. september 2026.

Forhåbentlig ses vi allerede til temadagen den 11. juni.